

ZAJEDNICA JUGOSLOVENSKIH ŽELEZNICA

ZJŽ br. 16-1/85-40

258 PRAVILNIK

O NEZI ŽELEZNICKIH KOLA I MOTORNIH VOZOVA

Važi od 23. 07. 1988. godine

BEOGRAD

1988-

Za ovaj Pravilnik nadležan je Sektor za vozna sredstva Zajednice J2

Objavljeno u »Službenom glasniku ZJŽ« br. 6/88.

Glavni i odgovorni urednik *Dragoslav Mitrović*

Urednik *Radovan Bulajić*

Tehnički urednik *Slavica Josifović*

Tiraž: 2.500 primeraka

Izdaje i štampa:

Zavod za novinsko-izdavačku i propagandnu delatnost JŽ
11001 Beograd, Nemanjina 6, Poštanski pregradak 498

IZMENE I DOPUNE, ISPRAVKE I TUMAČENJA

R ^ L ^ br ^ J			Objavljeno u		
izmene	isprav-	tuma-	Predmet	»SL glasnik ZIJŽ«	
dopune	ke	čenja		godina	broj
- J. -	2	3	4	5	1 6

P R E G L E D

radnih mesta koja moraju biti snabdevena ovim pravilnikom:

- svi radnici koji su uključeni u tehnološki postupak po slova i radnih zadataka iz člana 1. ovog pravilnika (nega kola);
- radnici koji nadziru proces rada i vrše ocenu kvaliteta rada iz člana 1. ovog pravilnika;
- nadzornik pregledača kola, pregledač,
- poslovođa radionice za tekuću opravku kola,
- saobraćajni magacioner;
- šef stanice,
- zamenik i pomoćnik šefa stanice,
- otpravnik vozova,
- revizor voznih isprava,
- vozovođa i vozni manipulant,
- kondukter i pratilac kola,
- stjuard i konobar u vozu;
- konstruktor reda vožnje,
- školski instruktor,
- referent zaštite na radu i tehnolog u organizaciji udruženog rada koja obavlja negu kola;
- referent — ekonom za poslove nabavke oruđa i uređaja, opreme i drugih sredstava za obavljanje nege železničkih šinskih vozila;
- radnik sa posebnim ovlašćenjima i odgovornostima u organizacijama udruženog rada čiji su poslovi neposredno ili posredno u vezi sa poslovima iz člana 1. ovog pravilnika.

4

S A D R Ž A J

	Strana
I. Opšte odredbe — — — — —	7
II. Zajedničke odredbe — — — — —	9
III. Nega železničkih putničkih kola — — — — —	10
IV. Uputstvo za radnika na nezi železničkih putničkih kola —	16
V. Objekti za negu železničkih putničkih kola — — — — —	17
VI. Potrošni materijali za negu kola — — — — — TM	19
VII. Higijensko-tehnička zaštita opreme za radnike na nezi kola	20
VIII. Kadrovska struktura i osposobljenost radnika na nezi kola	21
IX. Kontrola rada na nezi kola — — — — —	22
X. Nega teretnih kola — — — — —	22
XI. Motorni vozovi za prevoz putnika — — — — —	24
XII. Prilozi — — — — —	25
XIII. Završne odredbe — — — — —	25
<i>Prilozi</i> — — — — —	27

Na osnovu člana 103. i 127. Samoupravnog sporazuma o udruživanju u Zajednicu jugoslovenskih železnica (»Sl. glas-nik ZJŽ« br. 2/81 i 3/83, Skupština Zajednice jugoslovenskih železnica na sednici od 1. jula 1988. godine donela je

258

P R A V I L N I K o nezi železničkih kola i motornih vozova

Član 1. I. OPŠTE ODREDBE

Ovim pravilnikom se određuju vrste, obim i način rada na čišćenju, pranju, snabdevanju vodom i drugim higijensko-sa-nitarnim materijalom, dezinfekcija, dezinsekcija i deratizacija železničkih kola i motornih vozova (u daljem tekstu: železnič-ka štinska vozila) koji u javnom saobraćaju služe za prevoz putnika i stvari.

Pod pojmom železničkih šinskih vozila u skladu sa ovim pravilnikom podrazumevaju se:

a) putnička kola:

- kola sa sedištima,
- kola za spavanje,
- kola sa ležaj ima,
- kola za ručavanje,
- kola sa bifeom, i posebno:
- službena kola,
- poštanska kola,
- salonska kola,
- inspeksijska kola,
- specijalna kola;

b) teretna kola:

- službena kola,
- zatvorena kola (serije G, H, I i kola sa pokretnim krovom T),
- otvorenjena kola (serije E i O),
- plato-kola (serije K, R, L, S),
- specijalna kola (serije U, Z, F),

c) motorni vozovi za prevoz putnika:

- šinobusi,
- motorni vozovi,
- elektromotorni vozovi.

Član 2.

Sa odredbama ovog pravilnika detaljno treba da se upoznaju i da njime raspolazu:

- svi radnici koji su uključeni u tehnološki postupak poslova i radnih zadataka iz člana 1. ovog pravilnika (nega kola);
- radnici koji nadziru proces rada i vrše ocenu kvaliteta rada iz člana 1. ovog pravilnika;
- nadzornik pregledača kola, pregledač, poslovođa radionice za tekuću opravku kola i saobraćajni magaciomer;
- šef stanice, zamenik i pomoćnik šefa stanice, otpravnik vozova, revizor voznih isprava, vozovođa i vozni manipulant, kondukter i pratilac kola, stjuard i kono bar u vozu;
- konstruktor reda vožnje, školski instruktor, referent zaštite na radu i tehnolog u organizaciji udruženog rada koja obavlja negu kola;
- referent — ekonom za poslove nabavke oruđa i uređaja, opreme i drugih sredstava za obavljanje nege železničkih šinskih vozila;
- radnik sa posebnim ovlašćenjima i odgovornostima u organizacijama udruženog rada čiji su poslovi neposredno ili posredno u vezi sa poslovima iz člana 1, ovog pravilnika.

Član 3.

II. ZAJEDNIČKE ODREDBE Osnovni zadaci nege železničkih šinskih

vozila

Zadatak nege železničkih šinskih vozila je da ih osposobi za komforan prevoz putnika i higijenski prevoz tereta.

Nega obuhvata:

- čišćenje, pranje, dezodoraciju,
- dezinfekciju, dezinsekciju i deratizaciju,
- namirenje vodom i sanitarnim materijalima.

Član 4. Rokovi za negu železničkih šinskih vozila

Rokovi za negu železničkih šinskih vozila za prevoz putnika zasnivaju se na kalendarskom vremenu u skladu sa ovim pravilnikom.

Član 5,

Objekti u kojima se obavlja nega železničkih šinskih vozila

Nega železničkih šinskih vozila za prevoz putnika obavlja se u tehničko-putničkim stanicama, depovima, odnosno na kolo-secima namenjenim za čišćenje i pranje i drugim stanicama. Izuzetno se nega može obavljati i na drugim mestima gde za to postoje potrebni uslovi.

Član 6.

Obaveze kod nege železničkih šinskih vozila

Za negu železničkih šinskih vozila osnovne obaveze su:

- poštovanje propisanih rokova i obima radova;
- garantovanje kvaliteta izvršenih radova pojedinih vrsta nege železničkih šinskih vozila;
- upotreba potrošnih materijala koji su odobreni normativima UIC, ORE, JUS i drugim propisima na železnici.

Član 7.

Nega železničkih putničkih kola zasniva se na:

1. ambulantnom čišćenju,
2. malom čišćenju,
3. redovnom čišćenju i pranju,
4. temeljnom čišćenju,
 - a) spoljnjem čišćenju,
 - b) unutrašnjem čišćenju,
5. generalnom čišćenju,
 - a) spoljnjem čišćenju,
 - b) unutrašnjem čišćenju,
6. namirenje vodom i sanitarnim materijalom,
7. dezinfekciju, dezinsekciju, deratizaciju.

Član 8.

III. NEGA ŽELEZNICKIH PUTNICKIH KOLA Podela nege železničkih putničkih kola

Ambulantno čišćenje obavezno obuhvata čišćenje putničkih kola u toku vožnje, sa obaveznom primenom sanitarnih materijala. Ambulantno čišćenje železničkih putničkih kola sprovodi se kod:

- međunarodnih vozova koji polaze sa pruga JZ i vozova u međusobnom zajedničkom saobraćaju, posle dva sata vožnje;
- međunarodnih tranzitnih vozova na celom prevoznom putu na prugama Jugoslovenskih železnica;
- vozova sa visokim komforom na celom prevoznom putu (poslovni, agencijski ...);
- svih posebnih i vanrednih vozova za prevoz putnika, posle dva sata vožnje.

Član 9.

Ambulantno čišćenje obavlja svaka ŽTO/ŽTP/ŽG na svojoj teritoriji.

Izuzetno, kod agencijskih vozova sa visokim komforom ambulantno čišćenje, na celom prevoznom putu, obezbeđuje uvrštilac vozova.

Član 10.

Ambulantno čišćenje se sastoji od sledećih operacija:

- brisanja rukohvata i kvaka na ulaznim vratima;
- pražnjenja pepeljara i kutija za otpatke;
- skupljanja grubih otpadaka u odeljciraa, hodniku i sa-nitarnim prostorijama;
- održavanje primerne čistoće u sanitarnim prostorijama, sa dezinfekcijom i dezodoracijom ovih;
- domirenja sanitarnim materijalom;
- dezodoracija platformi i hodnika kola.

Član 11.

Malo čišćenje železničkih putničkih kola podrazumeva čišćenje putničkih kola u polaznim i obrtnim stanicama čije je bavljenje na kolosecima za čišćenje ispod 90 mlinuta, a najmanje 30 minuta.

Malo čišćenje obavezno obuhvata:

- otklanjanje otpadaka i druge nečistoće;
- pražnjenje pepeljara i korpi za otpatke;
- uklanjanje upotrebljene ambalaže, hartije i drugog materijala;
- brisanje i uređivanje odeljaka za putnike;
- brisanje sanitarnih prostorija vlažnom krpom, dezinfikovanje, dezodoraciju i dornirenje sanitarnim materijalom;
- brisanje vlažnom krpom, kvaka, rukohvata i mehanizama za zaključavanje vrata;
- nadopunjavanje rezervoara za vodu.

Član 12.

Redovno čišćenje i pranje podrazumeva čišćenje i pranje železničkih putničkih kola, sa obaveznom namirenjem vodom i sanitarnim materijalom, na stanicama gde je zadržavanje gar-nitura na kolosecima za čišćenje duže od 90 minuta.

Redovno čišćenje garnitura se obavlja jedanput dnevno bez obzira na broj obrta kola ili garnitura u toku dana.

Redovno čišćenje obuhvata:

- pražnjenje i čišćenje pepeljara, kutija i korpi za otklanjanje otpadaka i druge nečistoće u kolima;
- čišćenje podova sa tepisima usisivačem;
- brisanje, pranje i dezinfekciju sanitarnih prostorija i uređaja i dezodiorisanje prostorija;
- čišćenje stočića, sedišta i naslona od skaja, ogledala, slika, nosača prtljažnih polica, zaštitnih limova, maski grejnih tela u odeljcima, hodniku i sanitarnim prostorijama;
- pranje prozora;
- čišćenje mekih sedišta aspiratorom;
- pranje podova u kolima; podove u sanitarnim prostorijama obavezno i dezinfikovati;
- pranje prozora sa spoljne strane i rukohvata;
- zamenu pocepanih i prljavih zavesa, nedostajuće postaviti;
- izmenu presvlaka naslona za glavu;
- namirenje sanitarnih prostorija svim potrošnim materijalima;
- snabdevanje svih kola u garnituri vodom;
- proveru ispravnosti sapunjara, mehanizama za pranje i ispiranje u sanitarnim prostorijama;
- dezinfekciju i dezodoraciju sanitarnih čvorova;
- čišćenje prelaznica i stepenica od leda i snega u zim-skim uslovrma.

Član 13.

Temeljno čišćenje podrazumeva čišćenje železničkih put-ničkih kola spol ja i iznutra i vrši se u zavisnosti od vremena eksploatacije kola, u cilju obezbeđenja potrebnog osnovnog nivoa čistoće i komfora za normalni rad kola, i to:

- za kola u međunarodnom saobraćaju (kursna kola) u vremenu od 6 do 8 dana;
- za kola u unutrašnjem zajedničkom i unutrašnjem saobraćaju, u vremenu od 8 do 10 dana;
- za kola u prigradskom i lokalnom saobraćaju, u vremenu od 13 do 15 dana.

Temeljno čišćenje železničkih putničkih kola je obavezno i sprovodi ga domovina stanica.

Temeljno čišćenje železničkih putničkih kola obuhvata dve osnovne celine:

- a) čišćenje spoljašnjosti železničkih putničkih kola (u da ljem tekstu: spoljno čišćenje) i
- b) čišćenje unutrašnjosti železničkih putničkih kola (u da ljem tekstu: unutrašnje čišćenje).

Član 14.

Spoljne čišćenje železničkih putničkih kola obuhvata:

- mašinsko ili ručno spoljne pranje kolskog sanduka putničkih kola;

- pranje prozora;
- čišćenje i pranje spoljne armature;
- čišćenje i pranje prelaznica i gumenih cevastih prelaznica;
- pranje stakla signalnih svetiljki i putokaznih tabli.

Član 15.

Unutrašnje čišćenje železničkih putničkih kola obuhvata:

- pranje plafona, zidova, vrata i prozora;
- čišćenje i pranje pepeljara, kutija i korpi za otpatke;
- čišćenje, pranje i zaštitu podova (u odeljcima i hodniku);
- pranje sedišta od veštačke kože;
- hemijsko čišćenje sedišta prevučenih tekstilom;
- izmenu presvlake naslona za glavu;
- čišćenje tepiha i staza u odeljcima i hodniku i uklanja fleke, a po potrebi i pranje tepiha i staza;
- čišćenje i pranje prtljažnih polica, stočića i maski grejnih tela u odeljcima i hodniku;
- izmenu prljavih i pocepanih zavesa i roloa;
- brisanje kvaka i šiltova ormara, vatrogasnih aparata i točkova ručne kočnice na platformi i rukohvata;
- temeljno čišćenje i pranje sanitarnih prostorija, posebno WC-šolja, umivaonika, poda i zidova;
- po obavljenom pranju pod i zidove WC-a oviažiti rastvorom dezinfekcionog sredstva (koje po pravilu treba da bude i dezodorans) a zatim ispirati temperiranom vodom pod pritiskom;
- namirenje sanitarnih uređaja sapunom, parnim ubrusima, toalet-papirom i punjenje rezervoara higijenski ispravnom vodom;
- postavljanje sredstava za osvežavanje vazduha (u daljem tekstu: dezodorans) u odeljcima i sanitarnim prostorijama;
- ispiranje i čišćenje brisača za obuću na platformi;
- dezinfekcija kola.

Član 16.

Generalno čišćenje podrazumeva potpuno čišćenje železničkih putničkih kola, spolja i iznutra, jedanput u šest meseci, a sprovodi ga domovina stanica.

Generalno čišćenje obuhvata, pored operacija predviđenih temeljnim čišćenjem, i sledeće:

a) kod spoljnog čišćenja:

- pranje krova i čelone stranice kola,
- čišćenje ulaznih stepenica i metalnih prelaznica železničkih putničkih kola;

b) kod unutrašnjeg čišćenja:

- čišćenje i pranje ormara, prelaznica, gumenih cevastih prelaznica i limenih defova signalnih svetiljki na platformi,
- hemijsko čišćenje tekstilnih sedišta,
- čišćenje i pranje tepiha i rolo-zavesa,
- čišćenje linoleumske presvlake poda, pranje a premazi van je zaštitnom emulzijom,
- čišćenje i zaštićivanje spoljnih ramova prozora.

Član 17.

Na redovno, temeljno i generalno čišćenje upućuju se tehnički ispravna železnička putnička kola.

Član 18.

Namirenje železničkih putničkih kola vodom i sanitarnim materijalom

Namirenje železničkih putničkih kola kod svih vrsta vozova koja su u eksploataciji na prugama JŽ na polaznim stanicama i onim na kojima je to utvrđeno redom vožnje obuhvata sledeće operacije:

- pranje ili dopunjavanje rezervoara čistom, higijenski ispravnom vodom za umivanje i ispiranje WC-a;
- snabdevanje kola čvrstim odnosno tečnim sapunom (u daljem tekstu šampon),
- snabdevanje papirnatim ubrusima sanitarnih prostorija;
- snabdevanje WC-a toaletnim papirom.

Namirenje železničkih putničkih kola vodom i sanitarnim materijalom vrši se kao sastavni deo svih vrsta čišćenja.

Ovo namirenje vrši se i kod svih tranzitnih vozova čije je zadržavanje u prolaznoj stanici duže od 10 minuta.

Rezervoari za vodu (sa priključcima za napajanje i uređajima za pražnjenje) označeni zelenim prstenom moraju biti ispražnjeni čim spoljna temperatura padne na 0°C.

Rezervoari za vodu označeni žutim prstenom moraju biti ispražnjeni čim kola prestanu da se

zagrevaju.

Rezervoari za vodu označeni žutim krugom moraju biti is-**pražnjena** čim kola stoje na otvorenom prostoru, bez zagreva-**nja**, duže od 12 časova neprekidno, pri spoljnoj temperaturi

od -10°C , uz uslov da je unutrašnja temperatura kola pre početka prekida grejanja bliska oko 20°C , (RIC par. 49, tačka 5.1, 5.2, 5.3).

Šamponom se snabdevaju sva dvoosovinska železnička putnička kola, kao i ona četvorosovinska kola koja imaju sudove za šampon. Kola se smatraju namirenim ako u rezervoarima ima najmanje dve trećine zapremene tekućine.

Čvrstim sapunom snabdevaju se sva železnička putnička kola tipa X, Y, Z i ostala kod kojih je ugrađen uređaj za ko-rišćenje čvrstog sapuna. Kola se smatraju namirenim ako imaju dva komada sapuna u svakoj sapunjari.

Papirnatim ubrusima namiruju se železnička putnička kola u svim međunarodnim vozovima, poslovnim i brzim vozo-vidu u unutrašnjem zajedničkom saobraćaju. Svaka kutija za ubruse mora biti snabdevena najmanje jednim paketom ubrusa.

Toaletnim papirom se snabdevaju železnička putnička kola uvrštena u vozove koji saobraćaju u unutrašnjem i međunarodnom saobraćaju.

Član 19. Dezinfekcija putničkih kola

Dezinfekcija putničkih kola može biti:

a — redovna dezinfekcija i

b — povremena dezinfekcija.

a) Redovna dezinfekcija se vrši kod temeljnog čišćenja kola. Kod redovnog čišćenja železničkih putničkih kola obuhvata obaveznu dezinfekciju sanitarnih čvorova sa njihovom dezoracijom.

b) Povremena dezinfekcija se vrši u slučajevima kada su železnička putnička kola posebno olistana za dezinfekciju. Železnička putnička kola se olistavaju za dezinfekciju:

— ako je vršen prevoz putnika koji su bili bolesni od za raznih bolesti utvrđenih zakonom;

— ako saobraćaju kao specijalna železnička putnička kola prema lečilištima za bolesnike opasne po okolinu (sanatorijumi za TBC i si.), po izvršenom prevozu;

— u slučajevima epidemije, kada se vrši pooštrena dezinfekcija (svih prostorija kola).

Posle svake dezinfekcije mora se obavezno izvršiti pro-ventriranje železničkih putničkih kola.

Upotrebijeno dezinfekciono sredstvo ne sme ostavljati tragove na sedištima i u unutrašnjosti železničkih putničkih kola i mora biti na listi odobrenih sredstava od strane sanitarne inspekcije

Član 20.

. Dezinfekcija **železničkih** putničkih kola

Dezinfekcija železničkih putničkih kola vrši će korišćenjem odgovarajućih aparata za raspršivanje insekticida i obavezna je jedanput mesečno u istom vremenskom ciklusu.

Insekticid ne sme ostavljati tragove na materijalima i unutrašnjosti putničkih kola, ne sme biti štetan po zdravlje ljudi i one sme dolovati na kvalitet namirnica.

Član 21. Deratizacija putničkih kola

Deratizacija železničkih putničkih kola radi uništavanja glodara vrši se dva puta godišnje (proleće i jesen), u vreme ko-je određi Sektor za vozna sredstva, Odsek 5.3, Zajednice JZ, postavljanjem otrovnih sredstava (mamaca) na skrivenim mestima.

Ako se koriste sredstva opasna po zdravlje ljudi, deratizacija se mora završiti pre puštanja kola u saobraćaj, a radnici *ne*ge upoznati sa njihovim dejstvom radi odgovarajuće zaštite.

Član 22.

Sredstva DDD moraju biti odobrena od nadležnih organa, a njihova efikasnost proverena.

Poslove dezinfekcije, dezinfekcije i deratizacije, mogu obavljati samo ovlašćene i stručne, kadrovski osposobljene radne organizacione jedinice.

Izuzetno, dezinfekciju sanitarnih čvorova železničkih putničkih kola mogu obaviti stručni radnici *ne*ge kola u toku sa-mog čišćenja.

Član 23.

IV. UPUTSTVO ZA RADNIKA NA NEZI ŽELEZNICKIH PUTNIČKIH KOLA

Unutrašnja nega putničkih kola vrši se u zavisnosti od vrste čišćenja, po obimu i po opisu rada definisanom u poglavlju. III ovog pravilnika. Radnik je dužan da obavezno postupi po tome i vrši sve navedene radove, koristeći potrebne i raspoložive uređaje i postrojenja, posebno opremu i lični pribor.

Kvalitet rada obavezno naknadno kontrolišu i ocenjuju posebni kontrolori, ina način propisan u poglavlju IX ovog pravilnika.

Sa potrebnim detaljima o pravilnom korišćenju sredstava rada i potrošnog materijala, o maksimalnom kvalitetu rada koji treba ostvariti pri čišćenju železničkih putničkih kola radnici na čišćenju kola upoznaju se putem redovnog podučavanja.

Član 24. Opšte napomene

Radnici na čišćenju kola moraju koristiti potrebna higijensko-tehnička zaštitna sredstva u skladu sa propisima o zaštiti na radu definisanim u poglavlju VII ovog pravilnika.

Za negu železničkih putničkih kola mogu se upotrebiti samo potrošni materijali navedeni u poglavlju VI ovog pravilnika. Ovi materijali u principu ne treba da budu opasni po čovečije zdravlje i moraju što manje ugrožavati životnu sredinu.

Član 25.

V. OBJEKTI ZA NEGU ŽELEZNICKIH PUTNIČKIH KOLA Tehničke putničke stanice

Tehničke putničke stanice (u daljem tekstu TPS) namenjene su za kvalitetno održavanje i propisnu negu železničkih putničkih kola.

Glavni delovi opreme TPS su koloseci za negu kola (vidi čl. 27), koji se mogu urediti i izvan TPS ako ove ne postoje, a takode i neophodne mašine, uređaji (i oprema za negu (vidi poglavlje VII).

Član 26. Depoi

Negu železničkih putničkih kola u skladu sa ovim pravilnikom može se vršiti u depoiima posebno namenjenim za tu svrhu.

Član 27.

Koloseci namenjeni za negu, čišćenje, pranje i namirivanje železničkih putničkih kola

To su, po pravilu, koloseci namenjeni (isključivo za ovu svrhu, locirani u neposrednoj blizini jedan do drugog, dobro međusobno povezani tako da je moguće lako ranžiranje, a pored kojih su ugrađena potrebna postrojenja za negu kola sa priključcima (hidrantima) za vodu (toplu i hladnu), elektivnim priključcima, pneumatskim priključcima i dobrim spoljnjim osvetljenjem. Mora postojati i kolektor za prikupljanje otpadnih tečnosti i odgovarajući kontejneri za prikupljanje otpadnih materija. Kolektori treba da imaju uređaje za pre-čišćavanje i neutralizaciju otpadnih tečnosti. Dužina ovih koloseka treba da bude između 300 i 400 metara radi smanjenja radova na ranžiranju garnitura.

Koloseci i kolosečna postrojenja za negu železničkih putničkih kola mogu biti u zatvorenoj prostoriji ili na otvorenom prostoru, sa ili bez posebnih nadstrešnica.

Tipska oprema koloseka za negu železničkih putničkih kola treba da ima:

- razne priključke (hidrante) na međusobnom rastojanju 15—20 metara (npr. za hladnu, toplu vodu, emulziju i sl);
- osvetljenja sa posebnim vodom i svetlosnim izvorima od najmanje 40 vati, na međusobnom rastojanju od 5 metara, 3 metra iznad platforme;
- razglasne uređaje sa glasnogovornicima, na međusobnom odstojanju od 50 metara;
- nerđajuće rešetke nosivosti 2 KN/m²;
- kanal za cevne vodove izolovan staklenom vunom i u njemu: cev za hladnu vodu 2 cola, cev za emulziju za unutrašnje čišćenje od 3/4", cev za dovod tople vode od 1" i cev za odvod tople vode od 1";
- utičnicu od 220 V sa mogućnošću da se postavi na čelo kola koja se čiste;
- odvodni vod sa priključcima;
- platformu dužine koja odgovara dužini garnitura, delimično sa nadstrešnicom (preporuka dužine: 20 metara);
- betonsku ploču, najveće debljine od oko 100 mm, sa blagim padom za odlivanje vode;
- kanal za odlivanje vode, betonski ili od polucevi p-reč-dika 400 mm, sa padom 5%.

Pri ovome se mora voditi računa o potrebi unifikacije uređaja i opreme na celoj mreži JŽ.

Radna sredstva, uz angažovanje radnika na nezi kola, moraju omogućiti obavljanje bez zastoja i problema svih postupaka nege kola definisanih u poglavlju III. Neophodno je raspolagati i kompletnim uređajima za snabdevanje vodom (toplom i hladnom), vakuum-uređajima ili vakuum aparatima i drugom odgovarajućom opremom za unutrašnje čišćenje kola, kao i postrojenjima za spoljne pranje kola, postrojenjima za grejanje vode za pranje i postrojenjima za predgrevanje putničkih kola (ovaj postupak treba obavezno predviđeti u radnoj jedinici za negu kola da bi se poboljšali uslovi za rad osoblja na čišćenju u hladnim godišnjim dobima).

Član 28.

Lični pribor radnika na nezi kola čine:

- plastične kese ili džak za skupljanje i nošenje smeća;

- metle za čišćenje i skupljanje otpadaka;
- čačkala za izvlačenje smeća ispod radijatora i sedišta
- grube četke za čišćenje WC-šolja;
- kofe (limene ili plastične);
- krpe (od jute, flanela, sunđeraste);
- pamučne četke (na štapu) za brisanje voda;
- četke za spoljnje pranje sanduka kola i prozora;
- gumeno orevo za ispiranje sanduka kola i prozora;
- gumeno orevo za namirivanje kola vodom, sa priključcima;
- zaštitni signali za dnevnu službu;
- zaštitni i svetlosni signal za noćnu službu.

Ukoliko se železnička putnička kola čiste pomoću uređaja, pribor iz stava 1. ovog člana čini samo onaj deo pribora koji je neophodan.

Član 29. VI. POTROŠNI MATERIJAL ZA NEGU KOLA

U zavisnosti od vrste -masline, uređaja i opreme kojom radna jedinica za negu železničkih putničkih kola raspolaže, upotrebljavaju se potrošni materijali za negu železničkih putničkih kola prema preporukama proizvođača bih sredstava i sa-glasnosti Zajednice JZ.

Za negu železničkih putničkih kola organizaciona jedinica za negu koristi:

- sredstva za otklanjanje prašine i prašine od kočenja šinskih vozila, odnosno masnoće sa spoljnih površina kola;
- sredstva koja zamenjuju (sonu kiselinu, a najefikasnija su za otklanjanje najgrubljih prljavština sa spoljnih površina kola;
- (sredstva za pranje skaja, linoleuma i sličnih veštačkih materijala);
- sredstva za pranje tepiha, staza, dekorativnih tkanina (najbolje ako su i dezodoransi);
- sredstva za pranje i ostalih prljavih površina i stakla;
- sredstva za poliranje metalnih površina;
- sredstva za odmašćivanje tehničkih masnoća (npr. sirove nafte);
- sredstva za dezinfekciju — insekticidi, ikoja po pravilu treba da budu neotrovna za ljude;
- sredstva za deratizaciju;
- sredstva za dezinfekciju (najbolje ako su i dezodoransi).

Za ličnu higijenu putnika (organizaciona jedinica za negu železničkih putničkih kola koristi:

- sapun za sapunjare, odnosno šampon,
- toaletni papir,
- papirne ubruse i
- losion (za luksuzne vozove).

Za ličnu higijenu radnika na nezi kola radna jedinica za negu koristi odgovarajuća sredstva.

Član 30.

VII. HIGIJENSKO-TEHNIČKA ZAŠTITNA OPREMA ZA RADNIKE NA NEZI KOLA

Higijensko-tehnička zaštita radnika i opreme za negu kola vrši se u skladu sa samoupravnim opšitim aktima železničkih organizacija, pri čemu je obavezni minimum:

- radno odelo, odnosno mantil,
- zaštitna obuća (duboka sa gumenim đonom),
- radna košulja,
- zaštitna kapa,
- pogodna pelerina ili kišni mantil,
- fluorescentne oznake za radna odela potrebna za noćni rad,
- zaštitne rukavice i
- zaštitne naočari.

U svemu ostalom primenjuju se propisi opšteg pravilnika HTZ železničke transportne organizacije.

Član 31.

VIII. KADROVSKA STRUKTURA I OSPOSOBLJENOST RADNIKA NA NEZI KOLA

Radnici na nezi kola moraju imati odgovarajuće kvalifikacije prema sistematizaciji poslova koje vrše, shodno Pravilniku za obuku kadrova u ZJZ.

Radna jedinica za negu kola po pravilu ima:

- izvršno osoblje,
- čuvara,

- rukovodioca poslova čišćenja kola,
- radnika higijensko-tehničke zaštite,
- radnike za održavanje mašina, uređaja i opreme,
- kontrolora kvaliteta izvršenih poslova,
- inženjera tehnologa,
- rukovodioca — koordinatora.

Član 32. Garažiranje i nadzor nad železničkim putničkim kolima

Primopredaja železničkih putničkih kola za negu između radnika saobraćajne, odnosno tehničke pregledne službe i radnika radne jedinice nege železničkih putničkih kola vrši se neposredno uz korišćenje obrasca 'bol 4.

Od izvršene primopredaje kola moraju biti pod stalnim nadzorom ovlašćenog radnika, koji ne sme dozvoliti pristup kolima i boravak u kolima neovlašćenim licima pošto se očiste sve do njihove ponovne primopredaje -saobraćajnoj, odnosno tehničkoj preglednoj službi.

Što se tiče garažiranja, ukoliko se raspolaže pokrivenim prostorom, u njega treba smestiti prioritetno očišćena kola. Ukoliko se ne raspolaže ovim, očišćena kola do otpreme u saobraćaj treba smeštati na najzaklonjenijim mestima, gde su mogućnosti za ponovno prljanje najmanje

Član 33. IX. KONTROLA RADA NA NEZI KOLA

Kontrolu radova nege putničkih kola u jednoj železničkoj organizaciji (posebno čišćenje) vrše ovlašćeni radnici (kontrolori) u skladu sa ovim pravilnikom.

Pri vršenju kontrole primanjuje se metod statističke kontrole sa koeficijentom učestalosti (u daljem tekstu C) od 0,2 do 0,25. Na primer, ako je $C = 0,2$ (20%), znači da se od 10 odeljaka savremenih putničkih kola detaljno pregledaju dva. Ako je $C = 0,25$ (25%), onda se dva odeljka detaljno pregledaju, a jedan delimično. Utvrđeno stanje kontrolor unosi u ocenjivački list (prilog III ovog pravilnika).

Pri tome se kvalitet rada za svaki prekontrolisani uzorak ocenjuje u rasponu od 1 do 5 poena (najgori do najboljeg rezultata).

Skupni zbir poena mora dostići minimalnu potrebnu granicu od 60% od maksimalno mogućeg broja poena. Ako to nije slučaj, kola se moraju ponovo čistiti.

Kontrolori po pravilu treba da vode računa o izboru kola koje će detaljno pregledati (p'ni čemu ne treba da biraju ekstremno dobro ili samo prosečno očišćene delove).

Međutim, ukoliko je neki deo kola, unutrašnji ili spolj-nji, izrazito loše očišćen, obavezno se mora dovesti u normalno stanje pre povratka u saobraćaj.

Član 34. X. NEGA TERETNIH KOLA

Nega železničkih vozila za prevoz tereta se obavlja u dezinfekcionim stanicama JŽ, a izuzetno i na drugim mestima ako su ona tehnički opremljena i imaju odgovarajuće uslove za rad.

Teretna kola se podvrgavaju čišćenju, pranju specijalnim postupcima i dezinfekciji.

Specijalni postupci čišćenja obavezno se primenjuju na:

- teretna kola za prevoz životinja, životinjskih sirovina, životinjskih proizvoda i životinjskih otpadaka;
- teretna kola za prevoz žitarica i drugih životnih namirnica;
- cisterne za prevoz zapaljivih tečnosti koje se pri normalnom pritisku i temperaturi nalaze u tečnom stanju.

Kod prevoza životinja, životinjskih sirovina, životinjskih proizvoda i otpadaka važe odredbe Pravilnika o načinu dezinfekcije prevažnih sredstava za prevoz životinja («Sl. list SFRJ» br. 59/79).

Dezinfekcija, dezinsekcija i deratizacija se vrši samo u posebnim slučajevima po ukazanoj potrebi.

Član 35.

Najpre se otklanjaju komadni otpaci i ostaci mehaničkim putem, s tim što se oni iz radnog prostora kola stavljaju u posebne kontejnere, ovi prevoze do peći za sagorevanje, ukoliko postoje, i tamo spaljuju, ili se transportuju do za to predviđenih deponija, gde je moguća industrijska prerada otpadaka.

Pri tome se pristupa čišćenju, uz korišćenje ručnog pribora lili odgovarajućih uređaja za čišćenje, koji su prioritetni ukoliko postoji energetska napajanje.

Pranje se, po pravilu, vrši korišćenjem šmrkova i naprskavanjem tople vode, odnosno hladne ukoliko za to postoji mogućnost. Ovako pranje se vrši na delovima koloseka gde postoji kanizacioni sistem za odvod otpadnih voda.

Posebnu pažnju obratiti na doslednu primenu higijensko-tehničke zaštite ljudstva, odnosno primanu Saveznih propisa za slučaj da su kola prevozila opasne materije (kreč, određene vrste veštačkih đubriva itd.).

Dezinfekcija se, po pravilu, vrši uz pranje kola, dodavanjem odgovarajućih sredstava.

Kada je potrebna dezinsekcija (otklanjanje larvi žitnim moljaca posle prevoza žita i si.) ona se

obavlja posle sprovedene dezinfekcije.

U izuzetnim slučajevima potrebe za deratizacijom, ukoliko se koriste najefikasnije materije, opasne po život ljudi, mora se strogo kontrolisati da se one potpuno uklone pre puštanja kola u saobraćaj.

I ovde se, inače, preporučuje korišćenje neopasnih materija kao što su kumariniski preparati, odnosno razni lekovi.

Član 36.

Posebni postupci se primenjuju kod čišćenja i pranja vagona cisterni.

Oni zavise od toga šta je cisterna prevozila: naftne derivate, hemikalije, tečnosti, gasove, tečne gasove.

Po pravilu se osoblje, ako je prinuđeno da ulazi u cisternu, oprema zaštitnim odelom i, prema važećim HTZ-propisima, disajnim filterima, maskama, odnosno maskama sa dovodom kiseonika.

P R I L O Z I

Prilog I

C I K L U S I

ČIŠĆENJA I PRANJA PUTNIČKIH KOLA

N 0 N 1 N 2 N 3k N 3z N 31 N 4

N0-dnevno u vožnji

N1-dnevno, stajanje do 30 minuta

N2-dnevno, stajanje do 90 minuta

N3k-temeljno, period 6—8 dana

N3z-temeljno, 8—13 dana

N31-temeljno, period 13—15 dana

N4-generalno, svakih 6 mesec

Prilog II

putnKkola	VRSTE NEGE PUTNIČKIH KOLA						
	Vrsta nege putničkih kola						
	N0	N1	N2	N3k	N3z	N3I	N4
	d a n i						
2-osovinska	—	dnevno, u početnim i krajnjim stanicama stajanje 30	dnevno, u početnim i krajnjim stanicama stajanje 90			13—15 dana	6 meseci
4-osovinska	po Saobraćajno-transportnom uputstvu ŽG/ZTO/ZTP i ZJŽ, Deo A	dnevno, u početnim i krajnjim stanicama stajanje 30	dnevno, u početnim i krajnjim stanicama stajanje 90	6—8 dana	8—13 dana		6 meseci

Objašnjenje:

N0 — ambulantno čišćenje

N1 — malo čišćenje

N2 — redovno čišćenje

N3k — temeljno čišćenje kursnih kola

N3z — temeljno čišćenje kola u zajedničkom unutrašnjem saobraćaju

N31 — temeljno čišćenje kola u lokalnom saobraćaju

N4 — generalno čišćenje

Prilog III
(uz čl. 30)

red broj	Deo kola	Ocena kvaliteta				
		1	2	3	4	5
1	Sanitarne prostorije					
2	Sedišta i nasloni za glavu					
3	Zavese i presvlake					
4	Podovi i plafoni					
5	Tepisi					
6	Staklene površine					
7	Unutrašnja površina					
8	Spoljašnjost kola					

(Potpis)

Značenje (opis) ocene kvaliteta:

1. Jak zadah, vidljivo oštećenje koje otežava upotrebu, vidne naslage prljavštine,
 2. Oseća se neprijatan miris, delimično oštećenje vidljivo golim okom, mestimično se uočavaju slojevi prljavštine.
 3. Delimično se oseća neprijatan miris, vidljiva dotrajalost materijala na ivici oštećenja i vidljiva zaprljanost površina.
 4. Bez neprijatnog mirisa, bez oštećenja i bez prljavštine.
 5. Oseća se prisustvo sredstava za dezodoraciju, čist izgled.
- NAPOMENA: Najmanji pozitivni rezultat je 24 poena.

KRITERIJUMI ZA UVRŠTAVANJE KOLA U GARMITURE

	A	B
	Obavezno olistati, ali idu dalje sa listom (1)	Obavezno ostaviti u mestu (isključiti) (1)
I. Tehničke nepravilnosti	a) mehanizam lavaboane radi, ostala sanitarna oprema ne radi, polomljena itd.; b) mehanizam za ispiranje šolje i umivaonika ne radi, odvodi zapušeni, školjka polomljena, umivaonik polomljen, poklopac školjke nedostaje, slavina za vodu nedostaje (svi nedostaci u jednom WC-u odnosno u jednom sanitarnom čvoru).	ukoliko u oba WC-a odnosno sanitarna čvora mehanizam za ispiranje školjke i umivaonika ne radi, odvodi zapušeni, školjke polomljene, umivaonici polomljeni, poklopci školjke nedostaju i slavine za vodu nedostaju,
II. Čistoća sanitarnih čvorova	WC zauzima, malo grupnih otpadaka koje je moguće otkloniti pri ambulantnom čišćenju, takođe ukoliko u jednom sanitarnom čvoru WC jako zauzima, naslage nečistoće jasno vidi i ve, prljavština u zadebljanim slojevima, zbog čega WC ne zadovoljava higijenske uslove.	ukoliko u oba sanitarna čvora WC jako zauzima, naslage prljavštine jasno vidljivo, prljavština u zadebljanim slojevima i ne zadovoljava higijenske uslove.
III. Tekstil i pre-svlake	kako su sedišta delimično prljava, nasloni za glavu nisu bez greške, zavese delimično zamazane, izgužvane i oštećene.	sedišta u većoj meri prljava, zamazana i oštećena se neprijatan zadržavaju, izgled odaje nepovoljan utisak, istrošene oštećene zavese, zatim počepane, izgužvane i daju nepovoljan utisak.
IV. Podovi	podovi umazani po uglovima, podne obloge delimično oštećene, u pojedinim odeljcima nedostaje tepih (u prvom razredu je obavezno prisustvo tepiha).	jako umazani, lepljivi podovi sa neprijatnim zadržavaju, podne obloge oštećene tako da ometaju u normalan hod, tepisi vidno zamazani, oštećeni i delimično nedostaju.
	Obavezno olistati, ali idu dalje sa listom (1)	Obavezno ostaviti u mestu (isključiti) (1)
V. Staklo	delimično prljava, na unutrašnjim površinama vidljivi otisci prstiju, na rubovima spoljnjih površina vidljivi slojevi, oksidirana i senila svetla prljava.	staklene površine vidno prljava sa naslagama kamenca i unutrašnja površina stakla jako zamazana,
VI. Unutrašnje površine od ultraplasta (na zidu, Plafonu delovima) i prema kola	zaprpljane i delimična prljavština.	jako prljave, prašnjave i zamazane unutrašnje obloge i oprema,
VII. Sanitarni materijal	nema toaletnog papira, brisača za ruke.	voze nije namiren vozom*)
VIII. Spoljne pranje	delimično uprljana kola po celoj spoljnoj površini (leti moraju obavezno biti čista).	u većoj meri zaprljana da se ne vide natpisi**),

*) Kola se zbog vode ne izbacuju nego se upozorava domovna stanica (prigovor) zbog produžetka bavljenja voza

radi namirenja vodom.

**) Ne izbacivati nego očistiti natpise da se vide i pismeno upozoriti domovnu stanicu.

NAPOMENA:

(1) U obzir za isključenje dolaze samo ona kola koja imaju sve navedene nedostatke.

Po isključenju kola uz korišćenje listiće TK-34 neophodno je (odredbe SAS 205, Pravilnik 251, Uputstvo 253) dobiti saglasnost sopstve-nika o daljem postupku.

Kola se po isključenju, po pravilu, upućuju u domovnu stanicu putničkim vozovima. Izuzetak je kada je ugrožena bezbednost saobraćaja.

Prilog IV

NORMATIVI ZA ČIŠĆENJE (u minutama)

kola	<u>Vrsta čišćenja</u>			
	malo	redovno	temeljno	generalno
Službena kola četvoroosovinska	30	70	518	673
Službena kola dvoosovinska	25	60	220	286
Putnička kola četvoroosovinska	80	209	1092	1420
Putnička kola dvoosovinska	50	124	775	1007
Kola za ručavanje i bife-kola	80	190	1092	1420

NAPOMENA UZ PRILOG IV

Pošto je na prethodnom sastanku u Sarajevu komisija usaglasila normative utroška vremena, na završnom sastanku 14. 04. 1988. u ZJŽ u Beogradu predstavnici ŽG Ljubljana su insistirali na značajnom povećanju vremena za temeljno čišćenje (2.520 min. odnosno 42 časa) putničkih četvoroosovinskih kola i 1.624 min. za dvoosovinska kola bez nekih pozicija.

Predstavnik ŽTP Zagreb tražio je da se striktno primene njihovi normativi (putnička četvoroosovinska: redovno 150, temeljno 750; putnička dvoosovinska: redovno 125, temeljno 450; kola za ručavanje i bife-kola: temeljno 750; posebno da se izdvoji za spavaća kola: redovno 660 min., temeljno 1.200 min.; kušet-kola: redovno 480 min., temeljno 1.320).

Predstavnici ŽTO Sarajevo, ŽTO Beograd, ŽTO Skopje, ŽTO Tito-grad i Zajednice JŽ smatraju da se jednom usaglašeni normativi ne mogu menjati, pogotovo s obzirom da su već preuzeti u aktuelnim izme-nama i dopunama Samoupravnog sporazuma 32,

NORMATIV UTROŠKA MATERIJALA

red br	Naziv materijala	Vrsta čišćenja			
		ambulantno	malo	redovno	temeljno
1.	Mala metla	1/150 kola	1/80 kola	1/80 kola	1/60 kola
2.	Srednja metla (tepihara)	1/120 kola	1/100 kola	1/80 kola	1/60 kola
3.	Univerzalna metla	1/120 kola	1/90 kola	1/70 kola	1/60 kola
4.	Portviš-četka	1/30 kola	—	—	1/6 kola
5.	Četka za spoljnje pranje	—	—	1/25 kola	1/5 kola
6.	Juta-platno	—	—	1m ² /100 kola	—
7.	Flanel-platne	1m ² /30 kola	1m ² /30 kola	1m ² /15 kola	1m ² /3 kola
8.	Sunder	1/25 kola	1/20 kola	1/10 kola	1/2 kola
9.	Vileda-sunderasta krpa	1/30 kola	—	1/5 kola	1/2 kola
10.	Četka za WC	1/80 kola	1/80 kola	1/80 kola	1/40 kola
11.	Kofa limena	—	1/500 kola	1/500 kola	1/100 kola
12.	Kofa plastična	—	1/200 kola	1/200 kola	1/50 kola
13.	Kesa plastična	6/1 kola	2/1 kola	2/1 kola	—
14.	Gumene rukavice	—	—	1/50 kola	1/10 kola
15.	Kesa za usisivač	—	—	—	1/10 kola
16.	Aspirator za prašinu	1/500 kola	1/500 kola	1/500 kola	1/500 kola
17.	Dubrovnik	1/500 kola	1/500 kola	1/500 kola	1/500 kola
18.	Tekućina za unutrašnje pranje (ent-terijera, sedišta, prozora, tepiha)	100 kg/l kola	150 g/l kola	30 g/l kola	21/1 kola
19.	Tekućina za pranje i dezodoraciju WC-a	60 g/l kola	60 g/l kola	50 g/l kola	200 g/l kola
20.	Tekućina za spoljnje pranje	—	—	11/1 kom.	41/1 kola
21.	Vim	—	—	—	1/15 kola
22.	Rolo-papir	2/1 kola	2/1 kola	2/1 kola	2/1 kola
23.	Ubrus-papir	4/1 kola	4/1 kola	4/1 kola	4/1 kola
24.	Sitni toalet papir složivi	—	—	2/1 kola	2/1 kola
25.	Espres sapun	1/1 kola	1/1 kola	1/1 kola	1/1 kola
26.	Crevo za spoljnje pranje	—	—	30m/1000 kola	30m/1000 kola
27.	Crevo za namirenje vodom	—	40m/100Q kola	40m/1000 kola	40m/1000 kola
28.	Voda za namirenje	—	60001/1 kola	6001/1 kola	6001/1 kola
29.	Voda za spoljnje pranje	—	—	1m ³ /1 kola	3m ³ /1 kola
30.	Sredstvo za dezinfekciju	100 g/l kola	—	—	—
31.	Sredstvo za deratizaciju	100 g/l kola	—	—	—